

Innhold

FORORD	11
INNLEDNING: HINDUENE OG DERES RELIGION	17
En kvinne gjør puja i hjemmet	18
Praksis og mangfold i hindutradisjonene	18
Hva er religion?	20
Hvordan forstå religiøs praksis?	21
Representativitet på tre nivåer	22
Hinduer i diaspora	24
Religionens innhold	25
Begrepet hinduisme	26
Hva binder hinduer sammen?	27
Hva kan vi lære av barn og unge med hindubakgrunn?	28
Innholdet i boka	31
KAPITTEL 1 HINDUER I NORGE	37
Tradisjonsformidling i diaspora	38
Mangfoldet av hinduer i Norge	39
Forskjeller og likheter mellom hindutradisjonene i Norge	40
Den nordindiske diasporaen i Norge	41
Den tamilske diasporaen i Norge	43
Tradisjonsformidling	47
Indisk dans	49
Identitet	51
Hva er særpreget for hinduer?	56

6 INNHOLD

KAPITTEL 2 HINDUERS RELIGIØSE PRAKSISER	61
I templet	62
Puja	64
Hindutemplet i diaspora	68
Mantra	68
Høytider	71
Vrata	80
Hellig geografi og pilegrimsruter	80
Livsriter	87
KAPITTEL 3 TILBEDELSE AV DET GUDDOMMELIGE	89
Om å tilbe ulike aspekter av det guddommelige	90
Polyteisme, monoteisme og polysentrisme	93
Brahman – Gud uten egenskaper	97
Saguna brahman og nirguna brahman	98
Mangfold og enhet er samme sak	99
Et postkolonialt perspektiv	102
«De andres» og «vår» livsverden	103
Saltbildet i Chandogya Upanishad	104
Hva betyr murtiene?	108
Erkjennelse og hengivelse som frelsesveier	110
KAPITTEL 4 GUDER OG RETNINGER	113
Tilbedelse ved Shivalinga i et tempel i Varanasi	114
Mangfoldet av guder	115
Tre store retninger: Vishnutilbedere, Shivatilbedere og Gudinnetilbedere	116
Vishnu og Lakshmi og deres tilbedere	117
Avatarer	118
Rama og Sita	119
Ramafortellingens betydning	123
Tulsidas	125
Kabir	126

Krishna og Radha	127
Mirabai	129
Tolkning av Krishnafortellingene	130
Shiva og Parvati og deres tilbedere	131
Murugan	133
Ganesha	134
Devi – den store Gudinnen og hennes tilbedere	137
KAPITTEL 5 FORESTILLINGER OM TILVÆRELSEN	143
Priyas shakti	144
Liv og lære	145
Liv, lære og mangfold	146
Dharma	148
Varnashramadharna – menneskets plikter og rettigheter	149
Tidsforståelse	151
Tid, lykke og horoskoper	152
Samsara	153
Karma og karmaloven	153
Moksha	155
Veier til frelse	156
Syn på andre religioner	158
Relasjonen guru–disippel	158
Yoga	160
Varna og jati	161
Ahimsa	163
KAPITTEL 6 HISTORISK MANGFOLD	165
En brahmin underviser om puja	166
En sammensmelting av mange tradisjoner	167
Hindutradisjonenes røtter	167
Indussivilisasjonen og andre førvediske tradisjoner	169
Den vediske og den dravidiske tradisjonen	170
Asketisk reformperiode	172

8 INNHOLD

Klassisk hinduisme	173
Hinduorganisasjoner (sampradayaer)	175
Vishnuittiske sampradayaer	176
Shivaittiske sampradayaer	177
Shaktismens sampradayaer	178
Hinduisme i nyere tid	179
KAPITTEL 7 HELLIGE SKRIFTER	183
Ramlila som gateteater	184
Dramatisering av hellige fortellinger	185
Skriftene i en hindus liv	185
Shruti og smrti	187
Skrift og retning	188
Veda	188
Upanishadene	190
Mahabharata	192
Ramayana	193
Puranaene	193
Devi-Mahatmya, shaktismens viktigste skrift	194
Lovbøker	194
Sutraer	195
Dikterhelgenenes sanger	196
KAPITTEL 8 ESTETIKK	199
Studenter på besøk i et hindutempel	200
Framstilling av gudestatuer	202
Et kort overblikk over hinduismens estetiske historie	205
Hindutemplet	209
Bilder og skulpturer	212
Symboler	215
Yantra	216
Gudeplakater	217
Tolkning av den visuelle kunsten	219

Musikk og hellig lyd	222
Litteratur	224
Drama og dans	225
KAPITTEL 9 RELIGIONSKRITIKK, POLITIKK OG ETIKK	229
Kritikk av Ramas behandling av Sita	230
Intern og ekstern religionskritikk	232
Hvordan skille mellom religion, kultur og politikk?	235
Hinduisme og samfunn i India	237
Hindunasjonalistiske bevegelser	240
Dalitbevegelsen	241
Den politiske situasjonen for tamiler på	
Sri Lanka	244
Etikk: dharma, karma og seva	246
Etikk: fellesplikter og egenplikter	250
KAPITTEL 10 DEN GLOBALE HINDUISME	253
Yoga i norsk kontekst	254
Nye kontekster: yoga og meditasjon i Vesten	255
Mohandas Karamchand Gandhis liv og virke	258
Mahatma Gandhis filosofi	260
Mangfoldige forståelser av Gandhi	261
Hinduer i diaspora	263
Guruer med internasjonal innflytelse	270
Hinduisme i et orientalistisk perspektiv	274
KAPITTEL 11 HINDUISME SOM RELIGION I NORSK SKOLE	279
Sumaty og Punithan om undervisning og læreverk	281
Normalitetskonstruksjoner i religionsundervisningen	282
Et diskursanalytisk perspektiv på undervisningen	284
Monoteismenormalitet og tro	287
Respekt	289
Praksis en gang til	290

10 INNHOLD

Det interne mangfoldet blant hinduer	291
Barnas posisjoneringer	291
Noen sluttbetraktninger om undervisning	293
LITTERATUR	295
OVERSIKT OVER GUDER I HINDUISME	309
Avatarer	310
Shiva, Parvati og deres to sønner	310
Gudinnens mange former	311
TIDSLINJE: HINDUISMENS UTVIKLING	312
ORDFORKLARINGER	313
STIKKORDREGISTER	317